

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2018)0279

Maaailma põlisrahvaste õiguste rikkumine

Euroopa Parlamendi 3. juuli 2018. aasta resolutsioon maailma põlisrahvaste õiguste rikkumise, sealhulgas maa hõivamise kohta (2017/2206(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ning teisi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõigustealaseid lepinguid ja dokumente, eriti põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooni, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 13. detsembril 2007,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 27. juunil 1989. aastal vastu võetud konventsiooni nr 169 põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning sotsiaalsete, majanduslike ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 21, 22 ja 47,
- võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku, mille välisasjade nõukogu kiitis heaks 25. juunil 2012, samuti nõukogus 20. juulil 2015 vastu võetud inimõiguste ja demokraatia tegevuskava aastateks 2015–2019,
- võttes arvesse ÜRO 1998. aasta deklaratsiooni inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu inimõiguste suuniseid, eriti ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta, ning demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit (EIDHR),
- võttes arvesse oma resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtumite kohta,
- võttes arvesse oma 24. novembri 2016. aasta resolutsiooni Guaraní-Kaiowá põlisrahva olukorra kohta Brasiilia Mato Grosso do Suli osariigis¹,

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0445.

- võttes arvesse oma 14. aprilli 2016. aasta resolutsiooni inimõiguste kaitsjate olukorra kohta Hondurases¹,
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni Tansaania kohta, eelkõige seoses maade hõivamise küsimusega²,
- võttes arvesse aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2016. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas³,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 22. septembri 2014. aasta resolutsiooni 69/2, millega võeti vastu põlisrahvastele pühendatud 2014. aasta maailmakonverentsi lõppdokument⁴,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 19. detsembri 2016. aasta resolutsiooni 71/178 põlisrahvaste õiguste kohta, eelkõige selle punkti 13, milles kuulutati 2019. aasta rahvusvaheliseks põlisrahvaste keelte aastaks⁵,
- võttes arvesse põlisrahvaste õiguste ÜRO eriraportööri 8. augusti 2017. aasta aruannet ÜRO Inimõiguste Nõukogule⁶,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 26. juuni 2014. aasta resolutsiooni 26/9, millega moodustati valitsustevaheline avatud töörühm, et töötada välja rahvusvaheline õiguslikult siduv vahend rahvusvaheliste äriühingute ja teiste äriettevõtjate tegevuse reguleerimiseks inimõigusi arvesse võttes⁷,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu poolt 13. oktoobril 2015 loodud avatud valitsustevahelise töörühma⁸ tööd seoses talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste deklaratsiooni koostamisega,
- võttes arvesse kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 25. septembril 2015,
- võttes arvesse 22. mail 1992 vastu võetud ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni,
- võttes arvesse Durbani kokkulepet ja tegevuskava, mis võeti vastu Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu V maailma parkide teemalisel kongressil 2003. aastal⁹,

¹ ELT C 58, 15.2.2018, lk 155.

² ELT C 316, 30.8.2016, lk 122.

³ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/annual_report_on_human_rights_and_democracy_in_the_world_2016_0.pdf.

⁴ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/468/28/pdf/N1446828.pdf?OpenElement>.

⁵ <https://undocs.org/en/A/RES/71/178>.

⁶ <https://undocs.org/A/HRC/36/46/Add.2>.

⁷ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G14/082/52/PDF/G1408252.pdf?OpenElement>.

⁸ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G15/234/15/PDF/G1523415.pdf?OpenElement>.

⁹ <https://cmsdata.iucn.org/downloads/durbanactionen.pdf>.

- võttes arvesse komisjoni 19. oktoobri 2004. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „ELi suunised maapoliitika kavandamise ja reformimise protsesside toetamiseks arengumaades“ (COM(2004)0686),
- võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vabatahtlikke suuniseid maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta, mille ÜRO maailma toiduga kindlustatuse komitee kinnitas 11. mail 2012¹,
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile 2003. aastal vastu võetud metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahaldust ja puidukaubandust (FLEGT) käsitlevat ELi tegevuskava (COM(2003)0251) ning ELi ja partnerriikide vahel sõlmitud kahepoolseid metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahaldust ja puidukaubandust käsitlevaid vabatahtlikke partnerluslepinguid,
- võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning ÜRO algatust Global Compact,
- võttes arvesse 28. septembril 2011 esitatud Maastrichti põhimõtteid, milles on selgitatud riikide eksterritoriaalseid kohustusi kehtiva rahvusvahelise õiguse alusel²,
- võttes arvesse nõukogu 15. mai 2017. aasta järeldusi põlisrahvaste kohta³,
- võttes arvesse Cotonou lepingus sisalduvaid inimõigusi käsitlevaid sätteid,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini avaldust rahvusvahelise maailma põlisrahvaste päeva puhul 9. augustil 2017. aastal⁴,
- võttes arvesse oma otsust nimetada 2017. aastal Sahharovi mõttevabaduse auhinna kandidaadiks Aura Lolita Chavez Ixcaquic esimese põlisrahvaste inimõiguste kaitsjana, kes auhinnale kandideerib,
- võttes arvesse 12. detsembri 2015. aasta Pariisi kliimakokkulepet,
- võttes arvesse 21. septembri 2015. aasta talituste ühist töödokumenti „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ (SWD(2015)0182),
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 3. augusti 2010. aasta resolutsiooni 64/292 inimõiguse kohta joogiveele ja vee puhastamisele⁵,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni juriidilise isiku vastutuse kohta inimõiguste raskete rikkumiste puhul kolmandates riikides⁶,

¹ <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>.

² http://www.etoconsortium.org/nc/en/main-navigation/library/maastricht-principles/?tx_drblob_pi1%5BdownloadUid%5D=23.

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8814-2017-INIT/en/pdf>.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/08/08/hr-indigenous-peoples/pdf>.

⁵ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/292.

⁶ ELT C 215, 19.6.2018, lk 125.

- võttes arvesse oma 13. septembri 2017. aasta resolutsiooni korrupsiooni ja inimõiguste kohta kolmandates riikides¹,
 - võttes arvesse oma 6. juuli 2017. aasta resolutsiooni ELi kestliku arengu meetmete kohta²,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A8-0194/2018),
- A. arvestades, et põlisrahvaste rahvaarv on hinnanguliselt kokku üle 370 miljoni inimese, kes elavad 70 riigis üle maailma ja moodustavad 5 % maailma kogurahvastikust, ja arvestades, et on olemas vähemalt 5 000 erinevat põlisrahvast; arvestades, et olenemata geograafilisest hajutatusest seisavad need rahvad silmitsi sarnaste ohtude ja probleemidega;
- B. arvestades, et põlisrahvastel on ainulaadne suhe maa ja keskkonnaga, kus nad elavad, et nad kasutavad olemasolevaid loodusvarasid loomaks ainulaadseid teadmussüsteeme, uuendusi ja tavasid, mis omakorda kujundavad põhilise osa nende identiteedist ja vaimususest ning on väga olulised bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks ja kestlikuks kasutamiseks; arvestades, et põlisrahvaste traditsioonilised teadmised on olnud oluline tegur inimkonna arengus; arvestades, et põlisrahvaste teadmiste kommertskasutus ja/või tõrjumine ohustab nende rolli selliste teadmiste traditsiooniliste valdajate ja valvajatena;
- C. arvestades, et põlisrahvaste kogukondlikud õigused tulenevad sellest, et nad on oma territooriumil ajaloolised elanikud, ning arvestades, et kuuluvustunne, mis ühendab neid kõnealuste territooriumidega, ei ühti lääne ühiskondades levinud omandi mõistega;
- D. arvestades, et territooriumid, mida on traditsiooniliselt asustanud põlisrahvad, hõlmavad umbes 22 % maailma maismaa pindalast ja seal on hinnanguliselt 80 % planeedi elurikkusest; arvestades, et põlisrahvaste reservaadid on metsade hävitamise oluline takistus; arvestades, et põlisrahvaste ja kohalike kogukondade poolt asustatud troopilised metsad aitavad säilitada troopiliste metsade bioomis süsinikdioksiidi, tänu millele on neil metsadel kliimamuutuste leevendamise strateegiatel suur tähtsus; arvestades, et põlisrahvad on kõige kaitsetumate seas kliimamuutuste negatiivse mõju ees, mille põhjuseks on nende elustiil ja tihe seotus maaga, mis sõltuvad otseselt loodusvarade pidevast kättesaadavusest;
- E. arvestades, et maa on fundamentaalne, piiratud ja taastumatu loodusvara, mis on iga riigi loodusliku rikkuse lahutamatu osa;
- F. arvestades, et inimõigusi käsitlevates lepingutes tunnustatakse põlisrahvaste õigust esivanemate maadele ja ressursidele ning neis on sätestatud, et riigid peavad põlisrahvastega heauskselt konsulteerima, et saada nende vabatahtlik, eelnev ja teadlik nõusolek projektidele, mis võivad mõjutada nende traditsioonilist eluviisi, mis võivad ohustada loodusvarasid, mida nad on traditsiooniliselt kultiveerinud ja millest nad

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0346.

² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0315.

jätkuvalt sõltuvad, või mis võivad kaasa tuua nende elanikkonna ümberasustamise ja sellele järgneva materiaalse ja immateriaalse kultuuripärandi kaotuse; arvestades, et selline konsulteerimine peaks toimuma enne seadusandlike ja haldusmeetmete vastuvõtmist ja kohaldamist, kooskõlas põlisrahvaste õigusega enesemääramisele, mis tähendab nende õigust omada, kasutada ja kontrollida oma maid, territooriumi, veekogusid, rannikumeresid ja muid varasid; arvestades, et põlisrahvastel on õigus vabalt määratleda oma poliitilist staatust, vabalt kavandada oma majanduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist arengut ning vabalt kasutada oma looduslikku rikkust ja loodusvarasid ning neid ei tohi mitte mingil juhul nende elatusvahenditest ilma jätta;

- G. arvestades, et põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis tunnustatakse põlisrahvaste kollektiivseid ja individuaalseid õigusi, eelkõige nende õigust oma maale, omandile, loodusvaradele, territooriumile, kultuurile, identiteedile ja keelele, tööhõivele, tervisele ja haridusele ning õigust otsustada vabalt oma poliitilise staatuse ja majandusliku arengu üle;
- H. arvestades, et maailma mitmetes piirkondades rikutakse nii riiklikul kui ka mitteriiklikul tasandil põlisrahvaste kollektiivseid ja individuaalseid õigusi, mille tõttu seisavad need rahvad jätkuvalt silmitsi füüsilise, psühholoogilise ja seksuaalse vägivalla, rassismi, tõrjutuse, diskrimineerimise, sunniviisilise väljatõstmise, destruktiivse asustamise, nende traditsiooniliste valduste ebaseadusliku või sunniviisilise võõrandamise ning ressurssidele, elatusvahenditele ja traditsioonilisele teadmusele juurdepääsust ilmajätmisega; arvestades, et ÜRO andmetel kannatavad põlisrahvad praegu suuremaid õiguste rikkumisi kui kümme aastat tagasi;
- I. arvestades, et põlisrahvaste naised kogevad seksuaal- ja reproduktiivtervise ja -õigustega seotud takistusi, nagu seksuaal- ja reproduktiivtervise alaste nõuannete puudumine, juurdepääsu puudumine asutustele ja vahenditele, õigusaktid, mis keelustavad abordi isegi vägistamise korral, mis toob kaasa emade suremuse kõrge taseme, ning teismeliste rasedus ja suguhaiguste levik;
- J. arvestades, et põlisrahvaste naiste õiguste rikkumise puhul esineb sageli karistamatust, eelkõige seetõttu, et neile naistele ei võimaldata tihti juurdepääsu õiguskaitsevahendile ning puuduvad järelevalvemehhanismid ja sooliselt liigendatud andmed;
- K. arvestades, et riigid vastutavad lõppkokkuvõttes põlisrahvaste ning sealhulgas põlisrahvaste keskkonnaalaste ja inimõiguste kaitsjate julgeoleku, ohutuse ja õiguste tagamise eest;
- L. arvestades, et põlisrahvaste keeled kaovad kõikjal maailmas murettekitava kiirusega, olenemata asjaolust, et keeled on inimõiguste ja põhivabaduste oluline osa ning kestliku arengu saavutamiseks hädavajalikud; arvestades, et põlisrahvaste teadmiste põlvkondadevaheline edastamine on hädavajalik üleilmsete keskkonnaprobleemide lahendamiseks; arvestades, et 2016. aastal avaldatud ÜRO aruandes¹ prognoositakse, et 95 % maailma peaaegu 6 700 keelest, mida tänapäeval maailmas räägitakse, võivad sajandi lõpuks kaduda, kusjuures valdav enamus ohustatud keeltest on põlisrahvaste keeled; arvestades, et riikidel on kohustus kaitsta ja edendada põlisrahvaste keeli ning tagada, et need rahvad saavad täielikult kasutada oma kultuurilisi õigusi; arvestades, et riigid peaksid investeerima meetmetesse, mille abil muudetakst sotsiaalselt juurdunud

¹ <http://undocs.org/en/E/C.19/2016/10>.

stereotüüpe;

- M. arvestades, et mõnes riigis on suur hulk põlisrahvaid rännanud suurtesse linnakeskustesse, kus tekib eraldatuse tunne ja kaovad kultuuriväärtused; arvestades, et põlisrahvaste traditsioonilised teadmised ja tavad ei ole kohandunud linnakeskkonna ja kaasaegse tööturu dünaamikaga, ning see muudab põlisrahvad vaesuse ning uute tõrjutuse ja diskrimineerimise vormide suhtes kaitsetuks;
- N. arvestades, et põlisrahvaste vaesuse, haigestumise ja kirjaoskamatus määra on murettekitav ning neil puudub piisav juurdepääs ohutule puhtale veele ja kanalisatsioonile, tervishoiuteenustele, haridusele, tööhõivele ning kodanikuõigustele, sealhulgas poliitikas osalemisele ja esindatusele, ning noorte seas on kõrge meelemürkide kuritarvitamise ja enesetappude määr;
- O. arvestades, et põlisrahvaste kogukondades on naised eriti tõrjutud, kuna neil puudub juurdepääs tervishoiule, sotsiaalteenustele ja majanduslikele võimalustele, neid diskrimineeritakse soo, etnilise päritolu ja sotsiaalmajandusliku tausta tõttu, mis põhjustab kõrgemat suremust, ning neid ähvardab selge soopõhine vägivald ja naiste tapmine; arvestades, et ÜRO andmetel on vähemalt üks kolmest põlisrahva hulka kuuluvast naisest mingil eluhetkel vägistatud ning emade suremuse, teismeliste raseduse ja sugulisel teel levivate haiguste, sealhulgas HIVi/AIDSi määrad on keskmisest kõrgemad; arvestades, et naised seisavad sageli silmitsi konkreetsete sooliste ohtude ja takistustega, mida tuleb käsitleda valdkondadevahelisest vaatepunktist;
- P. arvestades, et ebaseaduslik uimastikaubandus kahjustab ebaproportsionaalselt palju põlisrahvaste kogukondi, kuna nõudlus narkootikumide järele pidevalt kasvab ja ebaseaduslikud narkootikumide tootjad tõrjuvad põlisrahvaste kogukondi üha enam nende traditsioonilistelt aladelt välja; arvestades, et põliselanikud on sageli füüsiliselt või majanduslikult sunnitud osalema uimastikaubanduses, eriti transporditegevuses; arvestades, et relvastatud konfliktid suurendavad põliselanike maade militariseerimist ning toovad põlisrahvaste kogukondadele kaasa inimõiguste rikkumist ja liigse jõu kasutamist;
- Q. arvestades, et suurenev nõudlus loodusvarade järele ja sellega seotud kasvav konkurents ajendavad üldist nn tormijooksu maadele, mis paneb mitmetes riikides traditsiooniliselt põlisrahvaste ja kohalike kogukondadega asustatud ja nende kasutatavad territooriumid jätkusuutmatu surve alla; arvestades, et nende loodusvarade ekspluateerimine põllumajandustööstuses, energia-, puidu- ja kaevandamissektoris ning muudes kaevandustööstustes, ebaseadusliku metsaraide ning suurte taristu- ja arendusprojektide tõttu ning valitsuste ja kohaliku elanikkonna poolt on maaomandiga seotud pidevate konfliktide üks peamisi põhjuseid ning vee ja pinnase reostuse peamine põhjus;
- R. arvestades, et arengut ei saa mõõta majanduskasvu näitajate alusel, vaid eelkõige tuleks arvesse võtta vaesuse ja ebavõrdsuse vähenemist;
- S. arvestades, et halvasti reguleeritud turism võib avaldada nendele kogukondadele negatiivset kultuurilist ja ökoloogilist mõju ning mõnel juhul võib sellest saada alguse maa hõivamine;

- T. arvestades, et eraettevõtjate poolse maa hõivamise puhul on tavaliselt kohal erajulgeoleku- ja sõjalised jõud, mis toob muu hulgas kaasa otsese ja kaudse vägivalla kasvu põlisrahvaste territooriumidel, mis omakorda mõjutab otseselt kogukondi ning eelkõige kogukonnajuhte ja naisi;
- U. arvestades, et tänapäeval on suundumus militariseerida osa reservaatte ja kaitsealasid, mis mõnikord kattuvad põlisrahvaste ja kohalike kogukondade maadega, ning tagajärjeks on tõsised inimõiguste rikkumised;
- V. arvestades, et tsiviilkonfliktid on mõnes riigis seotud maakasutusõigustega ning põhjustavad põlisrahvaste ja kohalikele kogukondade sundümberasumist, mis omakorda teeb võimalikus maa hõivamise ja maaomandi koondumise;
- W. arvestades, et maa hõivamine on keeruline küsimus, mis nõuab terviklikku rahvusvahelist lahendust; arvestades, et erilist tähelepanu tuleks pöörata põlisrahvaste naiste ja tüdrukute kaitsele;
- X. arvestades, et maa hõivamine ei pruugi olla välisinvesteeringute tagajärg ning maad võivad hõivata ka valitsused ja kohalikud kogukonnad;
- Y. arvestades, et on suurenenud eraviisiline hüvitiste maksmine, millega eraettevõtjad pakuvad rahalist hüvitist vägivalla ohvriks langenud naistele, kes vastutasuks kirjutavad alla lepingule, millega kohustuvad ettevõtjat mitte kohtusse andma; arvestades, et riikidel lasub esmane vastutus põlisrahvaste õigustega seotud rahvusvaheliste kohustuste täitmise tagamise eest ning seepärast peab neil lasuma ka esmane vastutus rikkumiste vältimise ning tõe, õigluse ja ohvritele kahju hüvitamise edendamise eest;
- Z. arvestades, et mõned põlisrahvad kogu maailmas on otsustanud keelduda kontaktist välismaailmaga, elades omal tahtel muust maailmast eraldatuna, et neil puudub võimalus kaitsta oma õigusi ja nad on seetõttu eriti kaitsetus olukorras, kui nende õigusi rikutakse; arvestades, et need kogukonnad on kõige kaitsetumad maailmas ning nende püsijäämist ohustavad eelkõige naftauuringud, metsade hävitamine, uimastikaubandus ja sellise tegevusega seotud taristud;
- AA. arvestades, et paljud põlisrahvad langevad jätkuvalt mõrvade, kohtuväliste hukkamiste, sandistamise, piinamise, vägistamise, meelevaldse kinnipidamise, füüsiliste rünnakute, ahistamise ja hirmutamise ohvriks, kui nad kaitsevad õigust oma esivanemate territooriumidele ja loodusvaradele, sealhulgas õigust veele ja toidule ning juurdepääsu pühapaikadele ja pühadele matmispaikadele;
- AB. arvestades, et inimõiguste kaitsjatel on kestliku arengu saavutamisel üks kesksemaid ja otsustavamaid rolle, eriti siis, kui tegemist on ühiskonna vastupanuvõime suurendamisega, ning nad kuuluvad tähtsate osaliste sekka ka kaasavas demokraatlikus valitsemises; arvestades, et need inimõiguste kaitsjad töötavad selle nimel, et kindlustada mitte ainult oma rahva õigused, vaid ka keskkonnaalane kestlikkus ja kogu inimkonna looduspärand; arvestades, et põlisrahvaste inimõiguste kaitsjad ja aktivistid töötavad selle nimel, et võimaldada oma kogukondadel osaleda poliitilistes protsessides, sotsiaalses kaasamises ja majanduslikus võimestamises ning teha nende hääled demokraatlikult ja rahumeelselt kuuldavaks oma riigis ja rahvusvahelises üldsuses;

- AC. arvestades, et viimastel aastatel on häirivalt sagenenud põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õiguste, keskkonna ja maaga seotud õiguste kaitse eest seisvate inimõiguste kaitsjate ja aktivistide (kes on kestliku arengu keskse tähtsusega toimijate seas) vastu suunatud tapmised, rünnakud ja muud vägivaldavormid; arvestades, et organisatsiooni Front Line Defenders andmetel mõrvati 2017. aastal väidetavalt maailmas 312 inimõiguste kaitsjat, kellest 67 % võitlesid põlisrahvaste maa ja keskkonnaõiguse kaitseks kaevandusprojektide eest; arvestades, et põlisrahvaste inimõiguste kaitsjad puutuvad tihti kokku nende vastu suunatud rünnete toimepanijate süsteemse karistamatusega;
- AD. arvestades, et kuigi põlisrahvaste naissoost inimõiguste kaitsjad mängivad olulist rolli naiste kaitsmisel põlisrahvaste kogukondades, on nende tegevust kriminaliseeritud ning nende suhtes on kasutatud mitmesugust vägivalda, muu hulgas on neid ahistatud, vägistatud ja tapetud;
- AE. arvestades, et mittesiduvad ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja vabatahtliku reguleerimise kavad vajavad paremat rakendamist, et kaitsta põlisrahvaid ja kohalikke kogukondi inimõiguste rikkumise eest, hoida ära maa hõivamist ja tagada ettevõtjate tegelik vastutus; arvestades, et kontrolli- ja vastutusmehhanismide puudumine on peamine takistus tõhusale ja piisavale õigusabile;
- AF. arvestades, et paljude teiste seas on arvukad ELi investorid ja ettevõtjad kaasatud sadadesse maa omandamise operatsioonidesse Aafrikas, Aasias ja Ladina-Ameerikas, mis on mõnel juhul toonud kaasa põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õiguste rikkumise; arvestades, et ELis asuvad osalejad võivad olla seotud maa hõivamise tõttu toimuvate inimõiguste rikkumistega erinevatel viisidel, näiteks ELis asuvate eraettevõtete ja finantsettevõtjate kaudu, kes rahastavad maa hõivamist otseselt või kaudselt, või avaliku ja erasektori partnerluste kaudu; arvestades, et paljudel juhtudel võib nende tegevuse mitmese mõju tõttu välisriikides olla raske kindlaks teha, millisest riigist need osalised otseselt pärit on; arvestades, et isegi siis, kui neid juuri on võimalik tuvastada, jäävad endiselt olulised õiguslikud ja praktilised takistused õigusemõistmisele ja vastutusele võtmisele ELi ja selle liikmesriikide kohtute kaudu, sealhulgas kohtualluvuse piirangute tõttu kinnisvara (sealhulgas maa ja loodusvarad) käsitlevates kohtuasjades, rangete piirangute tõttu heastamisvahendi väärtusele ja õigusabi kättesaadavusele ning raskused emaettevõtja vastutuse tõendamisel;
- AG. arvestades, et enamik maad arengumaades on asustatud, mis võib tekitada ettevõtjate investeeringutele ja mainele maa omandiõigusega seotud riske ja märkimisväärselt suurendada nende tegevuskulusid, kui maa ülevõtmine toimub konfliktiolukorras, ilma põlisrahvaste ja kohalike kogukondade eelneva nõusolekuta ja nende õigusi rikkudes;
- AH. arvestades, et inimõiguste kaitsjate olukorraga tegelev ÜRO eriraportöör Michael Frost tõi esile Ladina-Ameerika, kui murettekitava piirkonna, kus valitsused ja ettevõtjad on segatud inimõiguste ja keskkonna kaitsjate mõrvadesse;
- AI. arvestades, et Euroopa inimõiguste konventsioonist tulenev kohustus kaitsta ja tagada juurdepääs õiguskaitsevahenditele kehtib nii eksterritoriaalse tegevuse kui ka eksterritoriaalse mõjuga liidusisese tegevuse suhtes; arvestades, et ELi ja liikmesriikide pühendumist eksterritoriaalsete kohustuste täitmisele tuleks märkimisväärselt suurendada;

- AJ. arvestades, et EL pakub demokraatia ja inimõiguste edendamiseks ja kaitseks kogu maailmas abi demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi kaudu, mis täiendab muid ELi välisabi vahendeid ja mida peamiselt suunatakse kodanikuühiskonna organisatsioonide kaudu; arvestades, et tänu oma mehhanismile protectdefenders.eu annab EL ohustatud inimõiguste kaitsjatele kiiresti abi, aitab neil rahuldada kõige pakilisemaid vajadusi ning toetab keskpikas ja pikas perspektiivis nende võimet oma tööd teha;
- AK. arvestades, et rahvusvahelistel finantsinstitutsioonidel on keskne roll selle tagamisel, et nende rahastatavad projektid ei põhjustaks põlisrahvaste inimõiguste ja keskkonnaõiguste rikkumisi ega aitaks sellele kaasa; arvestades, et rahvusvahelised korporatsioonid vastutavad selle eest, et nende tegevus ja/või tarneahelad ei oleks segatud inim- ja keskkonnavalaste õiguste, eelkõige põliselanike õiguste rikkumisse;
- AL. arvestades, et EL on suurim arenguabi andja maailmas, millest suur osa läheb Aafrikasse; arvestades, et Euroopa välisteenistus ja komisjon peavad teostama põhjalikku kontrolli vahendite üle, mida kolmandate riikide abisaajad kasutavad, ning seadma inimõiguste austamise oma abiandmise poliitika prioriteediks;
- AM. arvestades, et Euroopas kannatavad põlisrahvad endiselt marginaliseerumise, diskrimineerimise ja sotsiaalse tõrjutuse all, ning et sellega tuleb võidelda ja seda tuleb õigustepõhise lähenemisviisi abil lahendada;
1. nõuab, et EL, liikmesriigid ja nende rahvusvahelise kogukonna partnerid võtaksid kõik vajalikud meetmed põlisrahvaste õiguste täielikuks tunnustamiseks, kaitseks ja edendamiseks, sealhulgas nende maa, territooriumid ja ressursid; väljendab heameelt töö üle, mida kodanikuühiskond ja valitsusvälised organisatsioonid nendes küsimustes teevad;
 2. nõuab, et EL tagaks, et kõigis tema ELi arengu-, investeerimis- ja kaubanduspoliitika valdkondades austataks põlisrahvaste inimõigusi, nagu on sätestatud inimõigustealastes lepingutes ja konventsioonides ning eelkõige põlisrahvaste õigusi käsitlevates õigusaktides;
 3. nõuab, et kõik riigid, sealhulgas EL ja selle liikmesriigid teeksid kõik vajaliku selleks, et tegelikkuses järgida Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooni nr 169 (põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta)¹ sätteid, ning tuletab meelde, et kõik selle konventsiooni ratifitseerinud riigid on kohustatud töötama põlisrahvaste õiguste kaitseks välja kooskõlastatud ja süstemaatilised meetmed;
 4. palub kõigil riikidel ja eelkõige ELi liikmesriikidel, kes ei ole veel ratifitseerinud ILO konventsiooni nr 169 põlisrahvaste ja hõimurahvaste kohta, seda teha; taunib asjaolu, et seni on konventsiooni ratifitseerinud vaid mõned liikmesriigid; kutsub ELi üles tegema kõik võimaliku oma poliitiliste ja inimõigustealaste dialoogide kaudu, mida peetakse kolmandate riikidega, et ergutada ratifitseerima ILO konventsiooni nr 169, ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,

¹ 5. septembril 1991 jõustunud ILO konventsiooni nr 169 ratifitseerinud riikide loetelu: Argentina, Boliivia, Brasiilia, Kesk-Aafrika Vabariik, Tšiili, Colombia, Costa Rica, Taani, Dominica, Ecuador, Fidži, Guatemala, Honduras, Mehhiko, Nepal, Madalmaad, Nicaragua, Norra, Paraguay, Peruu, Hispaania ja Venezuela.

võtma vastu nende fakultatiivprotokollid ning toetama põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooni;

5. tunnustab, et edusamme on tehtud põliselanike õiguste laiaulatuslikumas tunnustamises ning kodanikuühiskond on nende olukorrast üha teadlikum; tunnustab ELi panust mainitud küsimuses; hoiatab siiski, et seda valdkonda käsitletakse ELi poliitikas siiski väga vähe, sealhulgas kaubandus- ja koostöölepingute üle peetavatel läbirääkimistel;
6. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid looksid tingimused põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning ergutaksid oma rahvusvahelisi partnereid seda vastu võtma ja täielikult rakendama;
7. juhhib tähelepanu sellele, et diasporaad täidavad põlisrahvaste jaoks teadmiste vahetamise ja edasiandmise rolli;

Põlisrahvaste inimõigused

8. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste deklaratsiooni, mille üle hääletatakse ÜRO Inimõiguste Nõukogus 2018. aastal, ning selle poolt hääletaksid; võtab huviga teadmiseks, et ÜRO naiste staatuse komisjoni 2018. aasta istungil keskendutakse maapiirkondade naistele;
9. kutsub kõiki riike, sealhulgas ELi ja selle liikmesriike üles õiguslikult tunnustama ja aktsepteerima põlisrahvaste territoriaalset autonoomiat ja enesemääramisõigust, mis tähendab õigust omada, kasutada, arendada ja kontrollida nende maid, territooriume, veekogusid ja rannikumeresid ning muid ressursse, mis on nende valduses traditsioonilise omandina või mida nad muul viisil traditsiooniliselt valdavad või kasutavad, samuti neid, mida nad on muul viisil omandanud;
10. kutsub kõiki riike, sealhulgas ELi ja selle liikmesriike, üles osalema strateegiates või liituma strateegiatega konfliktipiirkondade ülesehitamiseks, et edendada ja kaitsta põlisrahvaste õigusi;
11. võtab teadmiseks 2010. aastal ÜRO poolt avaldatud uuringu murettekitavad tulemused, mis näitavad, et põlisrahvaste naiste vägivaldse kohtlemise ja vägistamise esinemissagedus on suurem kui naiste puhul üldiselt; nõuab seetõttu, et liikmesriigid ja EL mõistaksid ühemõtteliselt hukka vägivalda, sh seksuaalse vägivalda kasutamise põlisrahvaste naiste vastu; on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleks pöörata vägivalda ohvriks langenud naistele ja tütarlastele, tagades neile juurdepääsu erakorralisele arstiabile ja psühholoogilise toele;
12. nõuab põliselanike õigusi rikkudes nende territooriumile viidud erajulgeoleku- ja sõjaliste jõudude väljaviimist;
13. kutsub kõiki riike üles tagama, et põlisrahvastel, eelkõige naistel, oleks äriühingute poolt toimepandud õiguste rikkumisel juurdepääs kohtumehhanismidele ning et ei legitimeeritaks eraviisilise hüvitamise vorme, mis ei taga õiguskaitse kättesaadavust; kutsub kõiki riike üles värbama oma kohtusüsteemidesse rohkem naisi, et kaotada nende struktuuride üldiselt patriarhaalne süsteem; rõhutab vajadust kehtestada mehhanismid, millega tagatakse, et põlisrahvaste naisi ei kohelda diskrimineerivalt, sh asjakohased suulise tõlke teenused ja õigusabi;

14. väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa Ülemkogu seadis põlisrahvaste õiguste kaitse prioriteediks, nagu on märgitud tema 2017. aasta mai järeldustes;
15. kutsub partnerriike üles tagama, et põlisrahvastel oleks üldine juurdepääs riigi rahvastikuregistrile, mis on esimene samm nende individuaalsete ja kollektiivsete õiguste tunnustamisel; nõuab, et EL toetaks partnerriike perekonnaseisuasutuste loomisel ja nende nõuetekohasel haldamisel;
16. märgib murega, et inimõigustealased ohud, mis on seotud kaevandamise ning nafta ja gaasi tootmisega, langevad ebaproportsionaalselt suurel määral põlisrahvastele; kutsub arenguriike üles viima enne mis tahes uut tegevust nendes sektorites läbi kohustuslikud inimõigustealase mõju hindamised ja avalikustama nende tulemused; rõhutab vajadust tagada, et kontsessioonide andmist reguleerivad õigusaktid sisaldaksid ka vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtet käsitlevaid sätteid; soovib laiendada mäetööstuse läbipaistvuse algatuse standardeid, et lisada neisse kohalike ja põliskogukondade inimõiguste kaitse;
17. kutsub kõiki riike, eelkõige ELi ja liikmesriike, üles kaasama põlisrahvad ja maakogukonnad otsustamisprotsessi seoses kliimamuutuste vastu võitlemise strateegiatega, mis peaks hõlmama ka juhtumeid, kus kliimamuutustest tulenev korvamatu kahju võib sundida nad rändama ja põhjustada nende kahekordse diskrimineerimise keskkonnatingimuste pärast ümberasunute ja põlisrahva sekka kuulumise tõttu;
18. kutsub kõiki riike, sealhulgas ELi ja selle liikmesriike, üles tunnustama seda, kui oluline on konsulteerida põlisrahvastega kõigis neid mõjutada võivate küsimuste üle peetavates aruteludes, tagades seeläbi nende õiguse vabale, eelnevale ja teavitatud konsulteerimisele; nõuab sellega seoses, et ELi tasandil loodaks põlisrahvastega konsulteerimiseks ja nende osalemiseks mehhanism, millel oleks volitused pidada poliitilist dialoogi ja jälgida, kuidas viiakse ellu põlisrahvastega seotud ELi poliitikat, kohustusi ja tegevuskavasid; kutsub kõiki riike, sh ELi ja selle liikmesriike, üles looma tingimused, et põlisrahvaste esindajad ja juhid saaksid kodanikuühiskonnas ja avalikkuses tõeliselt osaleda ning et nad osaleksid nähtavamalt poliitilises süsteemis ja otsuste tegemises neid puudutavates küsimustes, sealhulgas põhiseaduse reformides;
19. kutsub kõiki riike, sealhulgas ELi ja selle liikmesriike, üles võtma vastu ja rakendama põlisrahvaste küsimusi käsitleva 2014. aasta maailmakonverentsi lõppdokumendis ÜRO-le esitatud soovitusi ning ÜRO põlisrahvaste alalise foorumi ja ÜRO põlisrahvaste õiguste eriraportööri esitatud soovitusi;
20. tuletab meelde, et oma resolutsioonis põlisrahvaste õiguste kohta kuulutas ÜRO Peaassamblee 2019. aasta rahvusvaheliseks põlisrahvaste keelte aastaks; rõhutab, et kultuur on arengut soodustav tegur;
21. kutsub kõiki riike, sh ELi ja selle liikmesriike, üles aitama kaasa 2019. aasta kui rahvusvahelise põlisrahvaste keelte aasta rakendamisele ja elluviimisele;
22. nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriike jätkaksid tööd põlisrahvaste, keskkonnaalaste, intellektuaalomandi õiguste ja maaõiguste kaitsjate füüsilise puutumatus ja õigusabi tagamiseks, eelkõige demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ning mitmesuguste olemasolevate vahendite ja mehhanismide nagu

protectdefendeurs.eu abil, et kaitsta inimõigusi ja keskkonnaaktiviste, pöörates pühendunult tähelepanu inimõiguste naiskaitsjatele ja rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks ÜRO esildatud algatustes osalemisele; nõuab, et EL teeks oma delegatsioonidele ülesandeks jälgida ja toetada inimõiguslasi, võttes eelkõige arvesse naiste, laste ja puuetega inimeste kaitset, ning annaksid inimõiguste rikkumistest aru süstemaatiliselt ja jõuliselt; kutsub Euroopa välisteenistust üles osalema Ameerika Inimõiguste Komisjoni (IACHR) ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo (OHCHR) koostatud kavas inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks Ladina-Ameerikas;

23. mõistab hukka põlisrahvaste inimõiguste ja nende maaomandiõiguse kaitsjate jätkuva kriminaliseerimise kogu maailmas; kutsub kõiki riike, sh ELi ja selle liikmesriike, üles hoidma ära põlisrahvaste inimõiguste kaitsjate vastu toime pandud kuritegude karistamatust, tagades selleks nõuetekohase uurimise ja kohtumõistmise;
24. kutsub kõiki riike, sealhulgas ELi ja selle liikmesriike, üles tagama, et nende poliitika strateegiates austataks täielikult põlisrahvaste ja maakogukondade õigusi, nii et nende õiguste järgimist tagataks alati, nii kaitsealade loomise kui ka laiendamise ajal, samuti seoses varasemate kaitsealadega, mille loomisel on põlisrahvaid ja teisi maakogukondi välja tõstetud, kõrvale jäetud või muul viisil nende õigusi ebaproportsionaalselt piiratud;
25. toetab põlisrahvaste taotlusi rahvusvaheliseks repatrieerimiseks ning rahvusvahelise mehhanismi loomiseks, et võidelda põlisrahvastelt ebaseaduslikult ära võetud kultuuripärandi müümise vastu; kutsub komisjoni üles neid jõupingutusi toetama, sealhulgas demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendist antava finantsabiga;
26. rõhutab, et rahvusvaheline kogukond, sealhulgas EL ja liikmesriigid, peab võtma tõsiselt kohustusi, et hõlmata puuetega inimesed ja eriti lapsed kõikide poliitikavaldkondadega, edendada põlisrahva puuetega esindajate õigusi ja vajadusi rahvusvahelises õigusraamistikus, ning tagada, et puuetega inimeste, eriti laste, vaba, eelnevat ja teadlikku nõusolekut võetakse arvesse;
27. kutsub komisjoni üles algatama vastutustundliku ärikäitumise ELi tegevuskava, et rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, sh seoses hoolsuskohustuse ja õiguskaitsevahendite juurdepääsuga; palub komisjonil anda Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile (FRA) volitused koguda teavet kohtulike ja kohtuvälise mehhanismide kättesaadavuse kohta liikmesriikides, mis on seotud õiguskaitsevahendite kättesaadavusega ettevõtlusega seotud rikkumiste ohvritele, sealhulgas põlisrahvastele; on seisukohal, et ELi partnerid era- ja avalikus sektoris peaksid esitama täielikku ja ligipääsetavat teavet selle kohta, kuidas nad järgivad põlisrahva vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku saamise nõuet;

Maa hõivamine

28. tunneb heameelt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu 2016. aasta teadaande üle, et maa hõivamine ja keskkonna hävitamine on paljude inimõiguste rikkumiste algpõhjuseks ning nende korral võidakse edaspidi esitada süüdistus inimsusevastaste kuritegudes;
29. on jätkuvalt mures maa hõivamise olukorra pärast, mis on ettevõtjate, välisinvestorite,

riiklike ja rahvusvaheliste riiklike osalejate, ametnike ja ametiasutuste korrupsiooni tagajärg; nõuab, et EL ja selle liikmesriikide inimõiguste tegevuskavades pandaks suuremat rõhku maa hõivamise probleemile;

30. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid õhutaksid partnerriike, kes on seotud konfliktijärgse rahutagamisega, mis hõlmab maaga seotud õigust, töötama välja meetmed, võimaldamaks ümberpaigutatud põlisrahvaste ja kohalike kogukondade tagasipöördumist nende traditsioonilistele territooriumidele, mis on oluline tegur sotsiaalse stabiilsuse ja püsiva rahu saavutamiseks;
31. peab kahetsusväärseks asjaolu, et paljudes riikides, mida mõjutab maa hõivamise probleem, takistab põlisrahvaste ja karjakasvatajate tõhusat juurdepääsu õigusemõistmisele ja õiguskaitsevahenditele nõrk valitsemine ning asjaolu, et sageli ei tunnustata kohalike või riiklike õigusraamistike alusel ametlikult nende maaga seotud õigusi; märgib, et näiteks karjatamisõigused ja ühiskarjamaad on tavaõigusel põhinevad traditsioonilised maakasutusõigused, mitte omandatud omandiõigus; nõuab tungivalt, et partnerriigid tunnustaksid ja kaitseksid karjakasvatajate ja põlisrahvaste õigusi, eelkõige seoses nende maa ja loodusvarade tavapärase omandiõiguse ja kontrolliga vastavalt põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonile ja ILO konventsioonile nr 169, st võimaldades ühiselt registreerida maakasutust ja kehtestades poliitikameetmed, mille eesmärk on tagada võrdne juurdepääs maale; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid aktiivselt partnerriike nii selles kui ka vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtte kohaldamisel ulatusliku maa omandamise suhtes, kooskõlas vabatahtlike suunistega maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta ning rahvusvahelise inimõigustealase õigusega; nõuab, et EL toetaks partnerriike ka nende maaomandi õiguse alaste õigusaktide parandamisel, tunnustades naiste üldist õigust saada juurdepääsu maale täieõiguslike omanikena;
32. kutsub ELi üles tugevdama ELi maapoliitika suuniseid ja inimõiguste kaitset rahvusvahelistes kokkulepetes ja lepingutes ning edendama oma väärtusi seoses naiste ja tütarlaste ning eriti maapiirkondade naiste ja tütarlaste kaitsega, sest nemad on üldiselt maaga seotud muudatuste suhtes kaitsetumad ja neil on enamasti halvem juurdepääs maale ja vähem vastavaid õigusi;
33. kutsub kõiki riike üles investeerima teadusuuringutesse, et saada enam teadmisi maa hõivamise mõju kohta naistele ja koostada põhjalikum analüüs selle nähtuse soolistest tagajärgedest, mis tooks kaasa täitmisele pööratavad suunised maatehingute reguleerimiseks;
34. nõuab tungivalt, et EL ja kõik liikmesriigid nõuaksid sellise maa soetamise avalikustamist, mis on seotud ELis tegutsevate äriühingute ja osalistega või ELi rahastatavate arendusprojektidega, et suurendada selliste soetuste läbipaistvust ja aruandekohustust; nõuab, et EL jälgiks põlisrahvaste kogukondade vältimatut vaba, eelnevat ja teadlikku nõusolekut, et suurendada tulevaste soetuste läbipaistvust ja vastutust, tehes selle ELi delegatsioonidele ja saatkondadele ülesandeks ja andes neile vastavad volitused, koostöös asjaomaste valitsusväliste organisatsioonidega; nõuab, et EL oleks eriti tähelepanelik seoses projektidega, mida toetavad rahvusvahelised ja Euroopa finantsasutused, tagamaks et sellise rahastamisega ei kaasneks põlisrahvaste inim- ja keskkonnaõiguste rikkumisi ja et see neid ei soodustaks;

35. kutsub kõiki riike üles kehtestama asjakohaseid eeskirju, mis tagaksid kogukonnajuhtide vastutuse oma otsuste ja tegevuse eest maa haldamise valdkonnas avalike, riigi ja kogukondade maade puhul, ning soodustama muutusi seaduslikes ja traditsioonilistes tavades, mis diskrimineerivad naisi maaomandi ja pärandi suhtes;
36. kutsub kõiki riike, eelkõige ELi ja selle liikmesriike, üles võtma vastu vabatahtlikud suunised maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta, toetama nende rakendamist ning sõlmima võimalikult paljude asjaomaste riikidega metsahaldust ja puidukaubandust käsitlevad vabatahtlikud partnerluslepingud; palub komisjonil tagada puidumääruse¹ range järgimine ja rakendamine ning karistada liikmesriike, kes metsade hävitamise vastases võitluses seda õigusakti ei järgi;
37. palub kõigil riikidel, sealhulgas ELil ja selle liikmesriikidel võimaldada põlisrahvaste kogukondadel arendada oma majandust kooskõlas ülemaailmse keskkonnakaitsepoliitikaga; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid edendaksid ja toetaksid põlisrahvaste organisatsioone, millel on sotsiaalse arengu tegevuskava, millega kujundatakse ja arendatakse õigus- ja institutsioonilist raamistikku põlisrahvaste territooriumide piiristamiseks ja omandiõiguste andmiseks; toonitab, et põlisrahvaste maade tunnustamine ja ametlikuks muutmine ning põlisrahvaste ametivõimude ja kogukonnaliikmete võimestamine tagaks kestlikkuse ja sotsiaalse vastutuse ning aitaks lahendada asjaomastes riikides maavaidlusi ja konflikte;
38. kutsub kõiki riike üles võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et riigiasutused hoiduvad avalikest avaldustest või deklaratsioonidest, mis häbimärgistavad põlisrahvaste naisi ja õõnestavad nende õigustatud rolli oma territooriumi kaitsmisel maa hõivamise ja ressursside kaevandamise eest, ning kutsub üles nende olulist rolli demokraatlikus ühiskonnas avalikult tunnustama;
39. palub kõigil riikidel austada, kaitsta ja toetada väikepõllumajandustootjate maaõigusi ning üksikisikute õigusi muudele ressurssidele, nagu vesi, metsad, kariloomad ja kalavarud; tunnistab, et maa diskrimineeriv sundvõõrandamine ja sunniviisiline väljatõstmine, mis kahjustab arengumaade elanikkonda, võib suuresti mõjutada nende elatusvahendeid ja kahjustada põhilisi inimõigusi, nagu õigust elule, toidule, eluasemele, tervisele ja omandile;

Ettevõtlus ja inimõigused

40. nõuab, et EL tagaks, et ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted integreeritaks täielikult liikmesriikide riiklikesse programmidesse ning selliste rahvusvaheliste korporatsioonide ja äriühingute tavadesse ja tegevusse, millel on Euroopaga sidemed;
41. nõuab tungivalt, et liit toetaks ka edaspidi ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning jätkaks nende nõuetekohase kohaldamise edendamist;
42. nõuab, et EL osaleks konstruktiivsetes läbirääkimistes hargmaseid ettevõtjaid käsitleva ÜRO lepingu üle, mis tagab põlisrahvaste ning eriti naiste ja tütarlaste inimõiguste austamise;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

43. soovib ELil töötada välja Euroopa piirkondlik ettevõtluse ja inimõiguste tegevuskava, tuginedes põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis sätestatud põhimõtetele, ning nõuab sellele teemale keskenduvate riiklike tegevuskavade väljatöötamist ja jõustamist;
44. rõhutab, et EL ja liikmesriigid peavad tegustema selle nimel, et võtta rahvusvahelised korporatsioonid ja finantsasutused vastutusele mõju eest, mida nad avaldavad põlisrahvaste kogukondade inim- ja keskkonnaalastele õigustele; nõuab, et EL tagaks, et uuritaks nõuetekohaselt põlisrahvaste õiguste kõiki rikkumisi, mille panevad toime Euroopa ettevõtjad, ja selle eest karistatakse asjakohaste mehhanismide abil, ning ergutab ELi katkestama inimõiguste rikkumiste puhul igasuguse institutsioonilise või rahalise toetuse andmise;
45. nõuab, et EL looks kooskõlas komisjoni 11. juuni 2013. aasta soovitusel 2013/396/EL¹ kaebuste esitamise mehhanismi, mille kaudu põlisrahvad ja kohalikud kogukonnad saavad esitada kaebusi nende õiguste rikkumise ja kuritarvitamise kohta ELi ettevõtjate tegevuse tagajärjel, olenemata riigist, kus kõnealune rikkumine või kuritarvitamine aset leidis, tagamaks, et ohvritel oleks tõhus juurdepääs õiguskaitsele ning tehnilisele ja õigusabile; ergutab kõiki riike, sealhulgas liikmesriike ja ELi, astuma läbirääkimistesse, et võtta vastu rahvusvaheliste äriühingute ja muude ettevõtjate jaoks õiguslikult siduv rahvusvaheline inimõigusi käsitlev õigusakt, osaledes aktiivselt ÜRO tasandil loodud valitsustevahelises avatud tööruumas;
46. nõuab, et liit ja liikmesriigid tagaksid juurdepääsu õiguskaitsele liidu ettevõtjate tegevusest tulenevate inimõiguste kuritarvitamise ja rikkumise ohvritele, eemaldades kõik nii praktilised kui ka õiguslikud takistused, et kohustuste jagunemine ei takistaks vastutuse võtmist või õiguskaitse kättesaadavust riigis, kus kuritarvitamine aset leidis;
47. tuleb meelde ettevõtjate kohustust tagada põlisrahvaste õigus vabale, eelnevale ja teadlikule eelnevale konsulteerimisele, kui nende territooriumil kavatakse ellu viia projekte, töid või tegevusi, ning lisama oma poliitikasse ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja seda kohaldama;
48. nõuab, et EL täidaks inimõigustega seotud eksterritoriaalseid kohustusi; nõuab, et EL koostaks tema jurisdiktsiooni alla kuuluvate ettevõtjate ja investorite eksterritoriaalse tegevuse jaoks selged tegevuseeskirjad ja õigusraamistikud, millega tagatakse, et nad austavad põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigusi ning et neid saab nõuetekohaselt vastutusele võtta ja karistada, kui nende tegevuse tagajärjel asjaomaseid õigusi rikutakse; ergutab komisjoni kaaluma tõhusat mehhanismi, mis käsitleb ettevõtjate hoolekohustusi ja mille eesmärk on tagada, et imporditud kaubad ei oleks seotud maa hõivamise ega põlisrahvaste õiguste tõsiste rikkumistega; nõuab tungivaltp, et Euroopa välisteenistus töötaks välja tegevusvahendid, et anda ELi delegatsioonide töötajatele juhiseid;

Põlisrahvaste kestlik ja majanduslik areng

49. palub ELil ja selle liikmesriikidel lõimida põlisrahvaste õiguste ja maa hõivamise küsimus kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisse ELi tasandil;

¹ ELT L 201, 26.7.2013, lk 60.

50. toonitab põlisrahvaste keskset rolli keskkonnakaitstes nende eluviisi ja arengumudelite tõttu;
51. palub ELil nõuda tungivalt oma partnerriikidelt, et nad võtaksid kolmandate riikidega tehtava arengukoostöö raames eelkõige arvesse põlisrahvaste olukorda, sealhulgas koostades kaasavaid sotsiaalpoliitikameetmeid traditsioonilistel territooriumidel ja linnakeskkonnas, ning leevendama vaesuse vähendamise meetmete raames mõju, mida avaldab kodukohast lahkumine ning vastuolu linnade ja põlisrahvaste traditsiooniliste võimete ja kultuurilise eripära vahel;
52. toonitab kliimamuutuste otsesest mõju põlisrahvaste hulka kuuluvatele naistele, mis sunnib neid hülkama oma traditsioone ja tavasid või ümber asuma ning millega kaasneb vägivalla, väärkohtlemise ja ärakasutamise oht; kutsub kõiki riike, sh ELi ja liikmesriike üles kaasama põlisrahvaid ja eriti põlisrahvaste naisi ja maakogukondi oma kliimamuutustega võitlemise strateegiatesse ning kohanemise ja leevendamiseiga seotud tõhusate kliimastrateegiate väljatöötamisse, võttes arvesse soopõhiseid tegureid; nõuab, et kliimast põhjustatud sundränne küsimust võetaks tõsiselt; nõuab tõhusamat rahvusvahelist koostööd, et tagada vastupanuvõime kliimamuutustele;
53. rõhutab kestliku arengu eesmärkide, eriti eesmärgi nr 2 (nälja kaotamine), nr 4.5 (juurdepääs haridusele) ja nr 5 (sooline võrdõiguslikkus) suurt tähtsust põlisrahvaste jaoks; kordab, et põlisrahvad kannatavad kogu maailmas ebaproportsionaalselt suurel määral inimõiguste rikkumise, kuritegevuse, rassismi, vägivalla, loodusvarade kasutamise, terviseprobleemide ja suure vaesuse tõttu, moodustades vaesuses elavatest inimestest 15 %, samas kui nende osakaal maailma elanikkonnast moodustab vaid 5 %; rõhutab, et põlisrahvaste juhtidele ja inimõiguste kaitsjatele, kes astuvad ebaõigluse vastu välja, tuleb tagada täielik ja põhjalik kaitse;
54. tuletab meelde, et kestliku arengu tegevuskavas 2030 käsitletakse neid põlisrahvaste arenguküsimusi, ja rõhutab, et selle rakendamiseks on vaja teha veel pingutusi; rõhutab vajadust tugevdada organisatsiooni Indigenous Peoples Major Group for Sustainable Development (IPMG) kui ülemaailmset põlisrahvaste õiguste ja arenguprioriteetide edendamise koordineerimise ja püüdluste kooskõlastamise mehhanismi; palub komisjonil teha IPMGga tihedamat koostööd ja kaasata see oma kestliku arengu eesmärkide rakendamist käsitlevasse sidusrühmade platvormi;
55. tuletab meelde, et kogu maailma metsadest 80 % on põlisrahvaste traditsioonilised alad ja territooriumid; rõhutab põlisrahvaste tähtsust loodusvarade säästval majandamisel ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel; tuletab meelde, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonis kutsutakse osalevaid riike üles austama põlisrahvaste teadmisi ja õigusi kui programmi REDD+ rakendamise tagatise; nõuab tungivalt, et partnerriigid võtaksid meetmeid, et kaasata põlisrahvaid tõhusalt kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise meetmetesse;
56. märgib, et karjakasvatusega tegeleb maailmas 200–500 miljonit inimest ja et see on Ida-Aafrikas kuivadel aladel ja mägipiirkondades toimetulekustrateegiates kesksel kohal; rõhutab, et kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks tuleb soodustada säästvat karjakasvatust; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama Aafrika valitsemissüsteemi struktuuri ning eelkõige inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika kohut, et rakendada Aafrikas Aafrika Liidu karjakasvatust käsitlevat poliitikaraamistikku ja laiemalt tunnustada karjakasvatajate ja põlisrahvaste õigusi

seoses esivanemate maa ühisomandiga, nende õigust kasutada vabalt oma loodusvarasid ning nende õigust kultuurile ja usule;

57. tuletab meelde valitsuste õigust reguleerida avalikes huvides; tuletab ühtlasi meelde, et rahvusvahelised investeerimislepingud peavad olema kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega, sealhulgas põlisrahvaid käsitlevate sätetega, ja nõuab sellega seoses suurema läbipaistvuse tagamist, eelkõige koostöös põlisrahvastega korraldatavate asjakohaste konsulteerimismenetluste ja -mehhanismide loomise kaudu; kutsub investeringuid rahastavaid arenguabi rahastamise asutusi üles tugevdama oma inimõigustealaseid tagatise, tagamaks et maa ja ressurside kasutamine arenguriikides ei too kaasa inimõiguste rikkumist ega väärkohtlemist, eriti põlisrahvaste suhtes;
58. palub kõikidel riikidel võtta endale kohustus tagada, et põlisrahvastel on tegelik juurdepääs tervishoiule, haridusele, tööhõivele ja majanduslikele võimalustele; nõuab tungivalt, et kõik riigid edendaksid oma koolide õppekavadesse avaliku sektori kultuuridevahelise poliitika ning põlisrahvaste keelte, ajaloo ja kultuuri lisamist või pakkumist täiendavate õppekavaväliste klassidena, et põlisrahvaste kultuuri säilitada, taastada ja edendada nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil; on seisukohal, et selliste algatuste väljatöötamine, mis suurendavad kodanikuühiskonna, üldsuse ja meedia teadlikkust sellest, kui oluline on austada põlisrahvaste õigusi, uskumusi ja väärtusi, võiks aidata võidelda eelarvamuste ja eksitava teabe vastu;
59. nõuab, et EL ja selle partnerriigid pakuksid partnerluses põlisrahvaste kogukondadega kultuuriliselt pädevaid vaimse tervise teenuseid, et vältida ainete kuritarvitamist ja enesetappe; rõhutab, kui tähtis on toetada põlisrahvaste hulka kuuluvate naiste organisatsioone, et naiste võimestada ja suurendada nende võimet kodanikuühiskonnas osaleda;
60. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid põlisrahvaste ja kohalike kogukondade jõupingutusi oma ärimudelite ja maahaldamisviiside väljatöötamiseks;
61. kutsub kõiki riike üles tagama, et põliselanike kogukonnad saaksid säästvast turismist piisavat tulu ja oleksid kaitstud negatiivse mõju eest, mida massiturism võib avaldada, ning kiidab heaks reservaatide ja kaitsealade ühise majandamise, mis võimaldab ökosüsteeme tõhusamalt kaitsta ja turismivoogusid paremini reguleerida; tuletab sellega seoses meelde, kui oluline on kestliku arengu mõiste;

ELi ja kolmandate riikide koostööpoliitika

62. soovib pöörata ELi välispoliitikas põlisrahvaste olukorrale suuremat tähelepanu, muu hulgas inimõigustealastes dialoogides kolmandate riikidega ning kaubandus-, koostöö- ja arengulepingutes; nõuab, et nõukogu annaks aastaaruandes inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas korrapäraselt aru ELi tegevusest põlisrahvaste toetuseks; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid eelmainitud Euroopa välisteenistuse aastaaruandes arvesse inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise ning ÜRO inimõiguste konventsioonide järelevalveorganite töö tulemusi, et tagada oma poliitika kooskõla põlisrahvaste õigustega;
63. rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid peavad kahe- ja mitmepoolsetel läbirääkimistel ning diplomaatilises suhtluses rääkima põlisrahvaste inimõigustest ja põlisrahvaste

inimõiguste kaitsjatest ning nõudma vangistatud inimõiguskaitsjate vabastamist; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid töötaksid selle nimel, et kolmandate riikide valitsused tagaksid põlisrahvaste kogukondade ja inimõiguste kaitsjate asjakohase kaitse ja ning annaksid nende vastu suunatud kuritegude toimepanijad kohtu ette;

64. nõuab tungivalt, et ELi delegatsioonid ja liikmesriikide saatkonnad vaataksid läbi inimõiguste kaitsjaid käsitlevad ELi suunised ja parandaksid nende täitmist, võttes arvesse põlisrahvaste inimõiguste kaitsjate konkreetseid vajadusi ja neid ähvardavaid ohte, samuti nende põlisrahvaste inimõiguste kaitsjate olukorda, keda diskrimineeritakse mitmekordselt, nagu naised, eakad, LGBTI-inimesed ja puuetega inimesed; nõuab sellega seoses, et ELi delegatsioonid ja liikmesriikide saatkonnad pakuksid oma töötajatele asjakohast koolitust ja võimaldaksid neil teha koostööd inimõiguste kaitsjate ja kodanikuühiskonnaga, et kontakte säilitada ja vajadusel toetust pakkuda;
65. rõhutab, et põlisrahvastel tuleb võimaldada saada kasu uusimast infotehnoloogiast, et parandada nende elukvaliteeti ja tervishoidu, ja rõhutab, et see on valdkond, kus EL võib täita olulist rolli; kordab, et põlisrahvastel on õigus ise oma elatusallikate üle otsustada, ning rõhutab kestliku arengu vajalikkust;
66. kutsub kõiki riike üles tagama põlisrahvaste naistele ja tütarlastele juurdepääsu kvaliteetsetele tervishoiuteenustele ja tervisega seotud õigustele, eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud teenustele ja õigustele; kutsub komisjoni ja Euroopa välissteenistust üles edendama juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenustele ELi arengukoostöö programmides;
67. kutsub kõiki riike, sh ELi ja selle liikmesriike üles koguma sooliselt liigendatud andmeid põliselanike naiste olukorra kohta, sh seoses maaga seotud õiguste tunnustamise ja neile juurdepääsu, naistevastase vägivalga ja toiduga kindlustatuse küsimustega;
68. rõhutab, et äriühingute välisinvesteeringud võivad aidata kaasa majanduslikule ja tehnoloogilisele arengule ning tööhõive ja taristu arengule ning anda naistele võimaluse saada isemajandavaks, suurendades tööhõivet; rõhutab, et investeeringute suurendamine arenguriikides on oluline samm riikide ja piirkondade majanduse edendamiseks.
69. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid jätkaksid konkreetsete strateegiate väljatöötamist, et tagada säästva arengu eesmärgi nr 16 (edendada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi) tulemuslik rakendamine, tagada, et inimõiguste kaitsjate tagakiusamise ja tapmise vastu võideldaks ja seda ennetataks ning et selliste tegude toimepanijad antaks kohtu alla ja võetaks vastutusele;
70. nõuab, et EL tagaks, et kõigi ELi rahastatavate arenguprojektide puhul, mida viiakse ellu põlisrahvaste maadel, järgitaks rangelt vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtteid, austataks inimõigusi ning sõna- ja ühinemisvabadust, et vältida negatiivset mõju põlisrahvaste elatisele ja kultuurile;
71. märgib, et komisjon, Euroopa välissteenistus ja liikmesriigid peavad käsitlema kestlikku arengut terviklikult ja integreeritult ning arvestama kaubandus- ja majandussuhetes inimõiguste- ja keskkonnaprobleeme; kutsub komisjoni üles

tõstatama kaubanduslääbirääkimistel ja üldise soodustuste süsteemi taolistes süsteemides inimõiguste rikkumise ning inimõiguste kaitsjate tagakiusamise ja ründamise teemat;

72. nõuab, et EL kehtestaks mehhanismi, et teha enne kaubandus- ja koostöölepingute sõlmimist ning arendusprojektide rakendamist sõltumatud mõju hindamise uuringud, et mõõta ja vältida nende kahjulikku mõju põlisrahvaste ning kohalike kogukondade õigustele; nõuab, et mõju hindamine viidaks läbi kodanikuühiskonna olulisel osalusel ning et tulemusi võetaks majanduslikes kokkulepetes ja arendusprojektides nõuetekohaselt arvesse; nõuab, et EL hindaks ümber projektide teostamise inimõiguste rikkumiste korral;
73. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid käsitleksid kõigil asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel põlisrahvaste inimõigusi ja keskkonnaga seotud õigusi ning keskkonnaga seotud inimõiguste kaitsjate kesksel rolli bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel ja kestlikus arengus ning suurendaksid sellest teadlikkust;
74. tuletab murega meelde, et EL ja selle liikmesriigid peavad jätkama tööd, et tagada Euroopa põlisrahvaste, eelkõige saami rahva õigused ja sotsiaalne kaasatus, ning tunnustab sellega seoses kogukonnaaktivistide ja inimõiguste kaitsjate olulist rolli;
75. nõuab, et EL suurendaks oma arengukoostöö programmides toetust põlisrahvastele ja tugevdaks projekte nende võimestamiseks, eelkõige seoses suutlikkuse suurendamisega, kasutades selleks demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit ja arengukoostöö rahastamisvahendit; rõhutab vajadust eraldada ka edaspidi vahendeid, et kaasata põlisrahvaid nende esindajate kaudu tõhusamalt ELi ja ÜRO poliitikasse ja institutsioonidesse, sealhulgas seoses ettevõtluse ja inimõigustega; nõuab tungivalt, et ELi delegatsioonid asjaomastes riikides jälgiksid tähelepanelikult põlisrahvaste inimõiguste kaitsjate olukorda ja annaksid asjakohast toetust;
76. kutsub ELi delegatsioone üles tähelepanelikult jälgima põlisrahvaste olukorda ning pidama nendega nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil pidevat dialoogi; nõuab, et asjaomaste ELi delegatsioonide juures asuvatele inimõiguste kontaktpunktidele pandaks selge vastutus põlisrahvastega seotud küsimuste eest ning et nende delegatsioonide töötajad saaksid põlisrahvaste õiguste valdkonnas korrapäraselt koolitust;
77. nõuab, et EL ja selle partnerriigid tõhustaksid koostööd põlisrahvaste kogukondadega uimastipoliitika üle arutlemisel; kordab, et ebaseadusliku uimastituru vastase strateegia koostamine on vajalik, et kaitsta põlisrahvaid ja nende maid; nõuab, et EL ja selle partnerriigid tagaksid, et uimastikaubanduse vastaste turvameetmete rakendamisel austataks põlisrahvaste kogukondade õigusi ja välditaks süütute isikute hukkamist konfliktis;
78. kutsub ELi üles süvendama, laiendama ja tugevdama põlisrahvastega seotud eesmärgi, prioriteete ja meetmeid inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus ja tegevuskavas ning palub inimõiguste eriesindaja volitusi kohandada, andes eriesindajale õiguse tõsta põlisrahvaste õigustega seotud teemasid ja nende õiguste kaitsjaid rohkem esile;

79. tuletab meelde, et EL on võtnud kohustuse järgida arenguvaldkonnas õigustel põhinevat lähenemisviisi, sealhulgas austada põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis sätestatud põlisrahvaste õigusi, ning juhib erilist tähelepanu vastutuse, osalemise ja mittediskrimineerimise põhimõtetele; soovib tungivalt ELil jätkata tööd selle õigustel põhineva lähenemisviisi rakendamisega kõikides arengumeetmetes ja luua sellel eesmärgil koos liikmesriikidega rakkerühm; nõuab, et asjaomast rakenduskava ajakohastataks selge ajakava ja näitajatega, et mõõta selle edusamme;
80. tuletab meelde Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 208 ning poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet; peab kahetsusväärseks asjaolu, et taastuvenergia direktiivi¹ käimasoleva läbivaatamise käigus ei ole seni kehtestatud sotsiaalseid ja kestlikkuse kriteeriumeid, milles võetakse arvesse maa hõivamise ohtu; tuletab meelde, et direktiiv peaks olema kooskõlas rahvusvaheliste omandiõiguse normidega;
81. kutsub ELi delegatsioone üles tihendama dialoogi põlisrahvastega, et teha kindlaks inimõiguste rikkumised ja neid ennetada; palub eelkõige Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel luua tõhusa halduskaebuste esitamise mehhanismi uurimis- ja lepitusprotsesside algatamiseks inimõiguste rikkumise ja ametliku arenguabi vahenditest rahastatud tegevusest põhjustatud muu kahjuliku mõju ohvrite jaoks; rõhutab, et see mehhanism peaks sisaldama standardmenetlusi, olema halduslikku laadi ja seega täiendama kohtumehhanisme;
82. rõhutab, et FLEGTi tegevuskava ja eelkõige vabatahtlikud partnerluslepingud võiksid täita olulisemat osa põlis- ja metsakogukondade mõjuvõimu suurendamisel paljudes troopilistes metsastes riikides, ning nõuab tungivalt, et EL ja vabatahtliku partnerluslepingu partnerid võimaldaksid neil kogukondadel osaleda suuremal määral riigi poliitika kujundamise protsessides; nõuab, et EL annaks partnerriikidele rohkem rahalist ja tehnilist abi, et kaitsta, säilitada ja taastada metsa ökosüsteeme, sealhulgas juhtimise parandamise kaudu, täpsustada ja tugevdada maaomandi õigust, austada inimõigusi, sealhulgas põlisrahvaste õigusi, ning toetada kaitsealasid, millega kaitstakse kogukonna õigusi;
83. rõhutab vajadust võtta konkreetseid meetmeid, et lahendada konfliktipiirkondadest pärit puidu probleem, piirata maakasutuse muutmise tõttu raiutud puidu vooge ja suunata investeeringud metsa kahjustavast tegevusest, mis põhjustab kohalike ja põliskogukondade sundrännet, mujale; nõuab, et EL võtaks oma uue tegevuskava raames, mis käsitleb raadamist, metsade seisundi halvenemist ja metsakogukondade omandiõiguste austamist, täiendavaid meetmeid, et toetada metsa ökosüsteemide ja seal elavate kogukondade kaitset ja taastamist ning tagada, et seoses ELi tarneahelatega enam metsi ei hävitata;
84. juhib tähelepanu sellele, et meil on ELis põlisrahvastelt säästva kasutamise, näiteks metsade säästva kasutamise kohta ikka veel palju õppida, kusjuures põlisrahvaste mõju on kliimamuutustele nende elulaadi tõttu väga väike, kuid kliimamuutused mõjutavad neid märkimisväärselt, näiteks põua või kõrbestumise tõttu, mis avaldab

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

mõju iseäranis naistele;

85. kutsub Euroopa välisteenistust, komisjoni ja liikmesriike üles seadma esmatähtsaks investeeringuid kodanikuühiskonna ja inimõiguste kaitsjate, eelkõige põlisrahvaste keskkonnaga seotud inimõiguste kaitsjate toetuseks, et tagada pikaajaliste kaitsemehhanismide, eelkõige ProtectDefenders.eu olemasolu ning kindlustada, et need vastavad kehtivatele rahastamiskohustustele ohustatud inimõiguskaitsete toetuseks; ergutab oma delegatsioone ja komisjone asjaomaseid riike külastades korrapäraselt kohtuma põlisrahvaste kogukondade ja inimõiguste kaitsjatega; soovitab asjaomasel komisjonil/allkomisjonil määrata alalise raportööri põlisrahvaste küsimuses, et jälgida inimõiguste olukorda ning eelkõige põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooni ja ILO konventsiooni nr 169 rakendamist;
86. nõuab, et EL ja liikmesriigid astuksid dialoogi ja teeksid koostööd Arktika piirkonna põlisrahvaste ja kohalike kogukondadega, et tagada, et ELi arengupoliitikas, mis tõenäoliselt seda piirkonda mõjutab, võetakse arvesse nende seisukohti ja õigusi;

o
o o

87. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele ja ELi delegatsioonidele.